

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

MIKKELIN
TUOMIOKIRKKO-
SEURAKUNTA

MIKKELIN TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Hautaus-toimen ohjesääntö

Hyväksytty kirkkovaltuustossa 28.10.2014 ja vahvistettu Mikkelin hiippakunnan
tuomiokapitulissa 13 / 1 2015

Mikkelin hiippakunnan
tuomiokapituli

Sisällys

1 §	Hautaus-toimea koskevat säännökset.....	2
2 §	Hautaus-toimen hallinto.....	2
3 §	Hautausmaat.....	2
4 §	Hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma.....	2
5 §	Hauta	2
6 §	Hautaoikeus	3
7 §	Hautausjärjestys.....	3
8 §	Hautaoikeuden haltija.....	4
9 §	Todistus hautaoikeudesta	4
10 §	Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen	4
11 §	Hautausmaahan	4
12 §	Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto	5
13 §	Haudan hoitaminen	5
14 §	Hautausmuistomerkit	6
15 §	Hautauskirjanpito	7
16 §	Hautausmaahan katselmus.....	7
17 §	Liikkuminen hautausmaalla	7
18 §	Hautausmaalla noudatettava järjestys	7
19 §	Räjätystyöt hautausmaalla	8
20 §	Voimaantulo	8

1 §

Hautaustoimea koskevat säännökset

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan hautaustoimessa on noudatettava hautaustoimilais-
sa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa olevien sään-
nöksien lisäksi tämän ohjesäännön määräyksiä.

Hautaustoimilaki (457/2003)
Kirkkolaki (1054/1993) 17 luku
Kirkkolaki (1054/1993) 17 luku
Terveystensuojeluasetus (1280/1994) 7 luku 39-42 §
KL 17 luku 7 §

2 §

Hautaustoimen hallinto

Seurakunnan hautaustoimesta vastaa kirkkoneuvosto. Tämän ohjesäännön lisäksi pää-
tösvallan käyttämisestä hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään kirkkoneuvoston
ohjesäännössä ja viranhaltijoiden johtosäännöissä.

3 §

Hautausmaat

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan hautausmaat ovat Kirkonmäki, Rouhiala, Vanha Poh-
joinen, Harju, Anttola, Haukivuori, Ristiina ja Suomenniemi sekä sankarihautausmaat
Kirkonmäellä, Harjussa, Anttolassa, Haukivuorella, Ristiinassa ja Suomenniemellä.

Hautaustoimilaki 1 luku 3 §
KJ 17 luku 1 §

4 §

Hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunni-
telmaa.

KL 17 luku 8 §
KJ 17 luku 6 §

5 §

Hauta

Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-
aluetta hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja
kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan.

Arkkuhaudan vähimmäissyvyys on 150 cm. Kun hautausmaa tai sen osa on käyttö-
suunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen, haudataan kaksi arkkua päälle-
käin, jolloin vähimmäissyvyyteen lisätään 60 cm arkkua kohden. Käytetyn arkkuhautasi-
jan koskemattomuusaika seurakunnan hautausmailla on vähintään 20 vuotta. Koske-
mattomuusaika on määritelty tarkemmin hautausmaiden käyttösuunnitelmissa. Arkku-
hauta luovutetaan enintään kahden arkkuhautasijan kokoisena.

Tuhka voidaan haudata urnasukuhautaan, muistolehtoon, sirottelualueelle tai arkkuhautaan.

Urnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Jos urnia haudataan päällekkäin, lisätään edellä mainittuun syvyyteen 30 cm. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa.

Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä, muistaminen tapahtuu yhteisen muistomerkin ääressä. Hautauspaikkaa ei myöhemmin osoiteta omaisille.

Terveysturvallisuuslaki 40 § 2 ja 3 mom.

6 §

Hautaoikeus

Hautasijan osoittamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Hautaoikeuden luovuttamista koskevista hautausmaakohtaisista rajoituksista määrätään käyttösuunnitelmissa.

Hautaoikeus luovutetaan 25 vuodeksi, jollei käyttösuunnitelmasta muuta johdu.

Hautaaminen on mahdollista koko hautaoikeuden voimassaoloajan. Mikäli uudelleenhaudamisen jälkeinen hautaoikeuden voimassaoloaika jää lyhyemmäksi kuin haudan koskemattomuusaika, hautaoikeus on lunastettava vähintään niin pitkäksi ajaksi kuin haudan koskemattomuusaika edellyttää.

Kun hauta luovutetaan uudelleen, on henkilöllä, jolla on ollut oikeus tulla siihen haudatuksi, ensisijainen oikeus sen lunastamiseen.

Jos hautaoikeuden haltija haluaa luopua hautaoikeudesta, hän voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle. Luovutetusta hautaoikeudesta ei makseta korvausta.

Tuomiokirkkoseurakunnan ja rovastikunnan seurakuntien yhteinen tunnustukseton hautausalue sijaitsee Mikkeliissä Harjun hautausmaalla. Tällä hautausmaalla noudatetaan sijaintipaikan hautausmaaston ohjesääntöä ja muita hautausmaaston säännöksiä.

Hautausmaastolaki 2 luku 4 §
Hautausmaastolaki 8 luku 28 § 3 mom
KL 17 luku 2 §
KL 17 luku 5 §:n 3 mom
KL 26 luku 7 §

7 §

Hautaamisjärjestys

Oikeus tulla haudatuksi vanhaan sukuhautaan voi olla monilla toisilleen vierailta eri sukukuntien jäsenillä. Haudattaessa aikaisemmin lunastettuun hautaan on hautausjärjestelyistä huolehtivan esitettävä tarvittaessa ensisijaisten oikeudenomistajien suostumus asiaan tai sukuselvitys.

Oikeuden omistajien keskinäisellä sopimuksella vanha sukuhauta voidaan jakaa seurakunnan hyväksymällä tavalla.

KL 17 luku 4 §

8 §

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita hautaan voidaan haudata, sekä käyttää puhevaltaa hautaa koskevilla asioilla.

KL 17 luku 3 §

9 §

Todistus hautaoikeudesta

Hautaoikeuden haltijalle annetaan todistus, hautakirja, jossa on tiedot haudan sijainnista, hautaoikeuden voimassaoloajasta ja hautaoikeuden haltijasta sekä, jos siitä on sovittu, keitä hautaan voidaan haudata.

10 §

Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa ruumissuojassa, jonne ei saa päästää sivullisia. Arkkuun on merkittävä vainajan nimi.

Omaisten pyynnöstä ruumis voidaan viedä hautaan ennen hautaamista, jos esteitä siihen ei ole. Ylipuutarhuri voi määrätä ruumiin siirrettäväksi hautaan ennen hautaamista terveydensuojeluyksististä tai muusta erityisestä syystä. Tällöin hauta on peitettävä arkun korkeudelta.

Mikäli tuhkaa ei ole noudettu uurnansäilytystilasta vuoden kuluessa tuhkaamisesta, hautaustoimella on oikeus haudata tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella seurakunnan ylläpitämän hautausmaan muistolehtoon.

Terveystieteiden tutkimuskeskus 7 luku 41 §
Hautaustoimilaki 7 luovuttaminen

11 §

Hautaaminen

Hautaaminen on toimitettava ilman tarpeetonta viivytystä.

Hautaamisen ajasta on sovittava, mikäli mahdollista viimeistään viisi työpäivää ennen toimitusta. Ennen hautaamista on esitettävä hautauslupa.

Hautauksia ei toimiteta sunnuntaisin, eikä kirkollisina juhlapäivinä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, juhannusaattona eikä jouluaattona.

Tuhkattavan vainajan siunaaminen tapahtuu ennen tuhkausta, ellei muuhun menetteilyyn ole erityisiä syitä.

Hauta kaivetaan kartan määräämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka.

Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja sen jälkeen peitetään haudan pohjalle.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatuovassa arkussa. Ruumiin hautaaminen voidaan erityisistä syistä sallia ilman arkkua, mikäli terveydensuojelusäännökset sen sallivat. Tuhka on haudattava helposti maatuovassa uurnassa. Tuhkan hautaaminen voi tapahtua myös ilman uurnaa hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisella tavalla.

Hauta peitetään toimituksen aikana kannella, jonka päälle kukkalaitteet lasketaan.

Haudan avaamisesta ja peittämisestä huolehtii seurakunta. Omaiset voivat peittää haudan, jos siitä on erikseen sovittu.

Haudalla olevat hautamuistomerkit ja muut rakennelmat on hautaoikeuden haltijan kustannuksella siirrettävä syrjään ja hautauksen jälkeen taas asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Omaisten on poistettava hautaamisen yhteydessä haudalle lasketut kukkalaitteet kesällä 14 päivän ja talvella 30 päivän kuluessa, minkä jälkeen seurakunnalla on oikeus poistaa ne. Muistelupaikalle lasketut kukkalaitteet voidaan poistaa viikon kuluessa.

Hautaustoimilaki 1 luku 2§
Hautaustoimilaki 7 luku 19 §
Terveydensuojeluasetus 40 § 1 mom

12 §

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan siirtää toiseen hautaan, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämää lupaa ja valvontaa. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi seurakunnalle. Lääninhallituksen luvan perusteella vainajan siirto tehdään tai teetetään siirtoa hakevan kustannuksella.

Hautaustoimilaki 8 luku 24 §
Terveydensuojeluasetus 42 §
Hallintolaki (434/2003) 34 § 1 mom

13 §

Haudan hoitaminen

Hautaa on hoidettava hautausmaan arvoa vastaavasti, niin kuin siitä on erikseen säädetty.

Seurakunta voi tarvittaessa antaa määräyksiä hautausmaan hoitamisesta yleisen järjestyksen ja rauhan säilyttämiseksi.

Seurakunta voi korvausta vastaan ottaa vastatakseen haudan hoidosta määrääjäksi.

Kirkkoneuvosto voi myöntää määrääjäksi yksityiselle henkilölle tai yritykselle luvan hoitaa ammattimaisesti hautoja. Lupa voidaan peruuttaa, jos siihen on perusteltuja syitä. Seurakunnan viranhaltijalle tai työntekijälle ei tällaista lupaa voida myöntää.

Jos hautoja ammattimaisesti hoitava yrittäjä haluaa käyttää työssään seurakunnan tarvikkeita tai muita hautausmaan palveluja, hänen on sovittava siitä seurakunnan kanssa erikseen.

Kirkkovaltuusto voi kirkkolain mukaisilla perusteilla määrätä haudan seurakunnan kustannuksella säilytettäväksi. Kirkkovaltuusto voi tällöin myös hyväksyä sopimuksen, jolla muu yhteisö tai henkilö sitoutuu vastaamaan haudan hoitamisesta. Sopimus ei anna hautaoikeutta.

KL 17 luku 5 §
KL 24 luku 11 §:n 1 mom
KL 24 luku 11 §:n 3 mom
Hautaustoimilaki 14 §:n 3 mom

14 §

Hautamuistomerkit

Haudalle saa asettaa hautausmaan käyttösuunnitelman tai seurakunnan hyväksymien muistomerkkiohjeiden mukaisen muistomerkin. Muistomerkistä on laadittava suunnitelma, joka on hyväksyttävä ylipuutarhurilla ennen muistomerkin valmistamista. Sama menettely koskee vanhan muistomerkin muuttamista, sekä uuden muistomerkin tuomista aiemmin lunastetulle haudalle. Tarvittaessa kirkkoneuvosto voi antaa päätöksen muunkinlaisen muistomerkin hyväksymisestä ylipuutarhuria kuultuaan.

Seurakunta edellyttää, että ennen muistomerkin paikoilleen asettamista seurakunnalle esitetään hautaoikeuden haltijan suostumus. Ellei hautaoikeuden haltijaa ole, muiden oikeudenomistajien suostumukset asiaan, sukuselvityksen sekä selvityksen oikeuksista kyseiseen muistomerkkiin toimittaa seurakunnalla se, joka esittää haudalle uutta muistomerkkiä tai muutoksia vanhaan muistomerkkiin.

Kun haudalle on tulossa uusi muistomerkki, entisen muistomerkin säilyttämisestä tai asianmukaisesta hävittämisestä sovitaan lupaa haettaessa.

Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava etukäteen hautausmaan henkilökunnan kanssa.

Haudalle asetettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Viereisten hautojen vahingoittamista on vältettävä. Hautamuistomerkin asettaminen on sallittu vain sulan maan aikana, ellei hautausmaan käyttösuunnitelmassa mainita toisin.

Työn päätyttyä on hauta heti siistittävä. Jos viereistä hautaa on vahingoitettu, on se heti korjattava. Ajoneuvoilla rikotut nurmikot, muu vahinko tai seurakunnalle jääneet siistimistyöt veloitetaan vahingon aiheuttajalta tai laiminlyöjältä.

Seurakunnalla on oikeus kuljettaa pois paikoilleen asettamatta jätetyt hautamuistomerkit tai muut laitteet. Työstä aiheutuvat kustannukset veloitetaan laiminlyöjältä.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli.

Määräysten vastaisesti asetettu muistomerkki on seurakunnan kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava. Seurakunta voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat, muut kasvit sekä rikkoontuneet hautamerkit.

Hautaoikeuden päättyessä on hautamuistomerkkien osalta voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Hautaustoimilaki 5 luku 14 §
KL 17 luku 6 §
KJ 17 luku 12 §

15 §

Hautakirjanpito

Haudoista ja niihin haudatuista pidetään hauta- ja vainajaluetteloa.

Hautausmaakohtaiseen hautaluetteloon merkitään hautausmaan osasto, rivi, hauta, hautapaikka ja hautasija, haudatun nimi, siunaamisajankohta, hautaamisajankohta, haudatun voimassaoloaika, haudatun haltija ja hänen osoitteensa sekä keitä haudataan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Aakkoselliseen vainajaluetteloon merkitään hautaustoimilain hautarekisteriltä edellyttämät tiedot.

Myös muistolehtoon haudattavan tuhkan sijainti merkitään hautausmaakohtaiseen hautaluettelo.

Hautaustoimilaki 5 luku 12 §

16 §

Hautausmaan katselmus

Kirkkoneuvosto huolehtii siitä, että hautausmaan ja sillä olevien rakennusten katselmus suoritetaan vuosittain. Katselmuksessa päätetään toimenpiteistä, joihin hautausmaan hoidosta vastaavan viranhaltijan tekemät esitykset sekä tehdyt havainnot antavat aiheita.

Erityisesti katselmuksessa todetaan,

- 1) onko hautaustoimen ohjesääntöä ja vahvistettua hautausmaan käyttösuunnitelmaa noudatettu;
- 2) onko hautakirjanpito yhtäpitävä hautausmaalla suoritettujen toimenpiteiden kanssa;
- 3) onko yksityisiä hautoja kunnostettu ja hoidettu ohjesäännön mukaisesti ja
- 4) onko seurakunnan huolehtimien hautojen hoito ollut sopimusten ja annettujen määräysten mukaista.

Katselmuksesta laaditaan pöytäkirja.

17 §

Liikkuminen hautausmaalla

Hautausmaat ovat avoinna yleisölle läpi vuorokauden.

18 §

Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla on käytäydyttävä sen pyhyyttä ja rauhaa vastaavalla tavalla. Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Muut kuin hautausmaan henkilökuntaan kuuluvat eivät saa tehdä hautausmaalla työtä sunnuntaisin, juhlapäivinä, pimeällä eikä klo 21.00 jälkeen.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajoon, ellei seurakunta toisin päättä. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Jätteet on lajiteltava asianmukaisella tavalla siten, että jakeita voidaan hyödyntää ja lajitella vaatimusten mukaisesti.

Hautausmaalla on lisäksi noudatettava seurakunnan ja hautausmaahenkilökunnan antamia määräyksiä rauhan ja järjestyksen säilyttämiseksi. Hautausmaahenkilökunnan velvollisuus on valvoa, että hautausmaalta poistetaan henkilöt, jotka käyttäytyvät sopimattomasti tai rikkovat järjestyssääntöjä.

Järjestyslaki (612/2003)
Jätelaki (1072/1993) 19 §

19 §

Räjätystyöt hautausmaalla

Räjätystyön suorittamisesta hautausmaalla noudatetaan mitä siitä erikseen säädetään ja määrätään.

Räjätysten suorittaminen hautausmaalla ei ole suositeltavaa muutoin kuin poikkeustapauksissa.

Räjähdeasetus (473/1993) 2 luku 5 § 1 ja 2 mom
Valtioneuvoston asetus panostajien pätevyyskirjoista (122/2002) 2 §
Panostajalaki (219/2000)
Valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/1986, muutokset 848/1994, 49/1995, 121/1996 ja 123/2002).

20 §

Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan, kun tuomiokapitulin vahvistamista koskeva päätös saa lainvoiman.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan Mikkelin seurakuntayhtymän 25.4.2001 vahvistettu hautaustoimen ohjesääntö, Haukivuoren seurakunnan 9.2.1995 vahvistettu ohjesääntö, Ristiinan seurakunnan 19.2.1995 vahvistettu ohjesääntö ja Suomenniemen seurakunnan 4.2.2008 vahvistettu ohjesääntö.